

Atklāta kampaņa "Rūpes par veselību ir ģimenes laime!"



Valsts apmaksāta vēža profilaktiskā pārbaude

5. jūlijā ar preses konferenci tika atklāta informatīvā kampaņa "Rūpes par veselību ir ģimenes laime!". Kampaņa tiek organizēta ar mērķi mudināt sabiedrību izmantot valsts sniegto iespēju regulāri veikt valsts apmaksātas profilaktiskās pārbaudes krūts, dzemdes kakla un zarnu jeb kolorektālā vēža savlaicīgai diagnosticēšanai.

"Onkoloģiskās saslimšanas ir ārstējamas, taču Latvijā liela daļa no ļaundabīgajiem audzējiem tiek atklāti, kad ir iestājusies jau 3. vai 4. slimības stadija, kas būtiski apgrūtina sekmīgu pacienta ārstēšanas procesu. Viena no manām prioritātēm ir onkoloģisko pacientu aprūpes pieejamības un kvalitātes uzlabošana. Turpinot jau uzsāktās reformas, pašlaik ministrija strādā pie tā, lai veicinātu valsts apmaksāta vēža skrīninga kvalitāti. Diemžēl viena no problēmām ir arī mērķa grupu zemā atsaucība vēža skrīningam. Valsts piedāvātais vēža skrīnings ir iespēja savlaicīgi atklāt saslimšanu. Tāpēc es aicinu visus, kuri ir sasnieguši attiecīgo vecumu, veikt valsts apmaksātu izmeklējumu, lai novērstu slimības attīstību un tādā veidā pasargātu ne tikai sevi, bet arī savus tuviniekus, kam patiesi rūp jūsu veselība," ar šādu vēstījumu kampaņu atklāja LR veselības ministre Anda Čakša. **Statistika - joprojām skaudra** Tāpat preses konferences laikā ar jaunāko statistiku, kas skar krūts, dzemdes kakla un kolorektālā jeb zarnu vēža ārstniecības rezultātus, iepazīstināja arī onkoloģe Dace Baltiņa un ginekoloģe, ultrasonogrāfijas un kolposkopijas speciāliste Jana Žodžika. "Skrīnings ir mērķtiecīga agrīnas slimības vai vēždraudes patoloģijas meklēšana

veseliem cilvēkiem, kuriem vai nu nav nekādu sūdzību, vai arī tās nav saistītas ar meklējamo slimību. Pēdējos gados vērojama pozitīva tendence attiecībā uz krūts vēža skrīningu. No 1152 sievietēm, kurām 2015. gadā atklāts krūts ļaundabīgs audzējs 62,9% diagnoze noteikta agrīni (I/II stadijā). Diemžēl dzemdes kakla vēzis vēlīni (III/IV stadijā un bez precizētas stadijas) 2015. gadā diagnosticēts 50,5% gadījumu, bet zarnu vēzis - 61,5% gadījumu. Novērst slimības ielaistību, mazināt mirstību un būtiski pagarināt dzīvildzi iespējams vien tikai savlaicīgi un regulāri veicot vēža skrīningdiagnostiskos izmeklējumus un nekavējoties ar ārsta apmeklēšanu sūdzību un simptomu gadījumos, tā nonākot Zaļā koridora aprītē,” klātesošos uzrunāja onkoloģe Dace Baltiņa. Skaudrus datus atklāja arī ginekoloģe Jana Žodžika: “Neraugoties uz to, ka dzemdes kakla pirmsvēža izmaiņas ir viegli diagnosticējamas un ar vienkāršām metodēm ārstējamas, statistika ir kritiska. Starp 40 Eiropas valstīm Latvijā patlaban ir 8. augstākā saslimstība ar dzemdes kakla vēzi, savukārt mirstība no šīs slimības ir vēl augstāka - atrodamies 5. vietā. 2016. gadā tikai 44,2% 12 gadus vecu meiteņu saņēmušas poti pret cilvēka papilomas vīrusu, kura klātbūtne veicina onkoloģisko šūnu attīstību, kamēr valsts apmaksāto dzemdes kakla skrīningu izmanto vien 25% sievietes. Tieši tāpēc šīs slimības bieži tiek konstatētas jau 3.-4. stadijā, kad ārstēšanas iespējas jau ir ierobežotas.” Kampanjas ietvaros Latvijas iedzīvotājus aktīvāk rūpēties par savu veselību mudinās Latvijas Nacionālā teātra aktrise **Dace Bonāte**, Dailes teātra aktieris **Girts Kesteris** un Valmieras Drāmas teātra aktrise **Regīna Devīte**, kura arī piedalījās preses konferencē. Aktieri aicinās veikt profilaktiskās pārbaudes, un skaidros - kāpēc nepieciešams veikt krūts, dzemdes kakla un zarnu pārbaudes. “Dzirdot dakteru stāstīto, jutos šokēta, ka, dzīvojot tik attīstītā valstī kā Latvija, cilvēki pret savu veselību izturas pavirši - to pierāda arī augstais novēloti atklāto slimību skaits. Piedaloties kampanjā, gribētu mudināt visus cilvēkus par sevi rūpēties ne tikai ārēji, bet mīlēt sevi un parūpēties arī par sevi iekšēji - gādāt par savu veselību, aktīvi izmantojot valsts piedāvāto bezmaksas iespēju jau savlaicīgi atpazīt šo bīstamo slimību,” sacīja aktrise Regīna Devīte. Kampanjas atklāšanas pasākuma noslēgumā ikvienam klātesošajam bija iespēja ielūkoties mobilās mamogrāfijas kabinetā, tādējādi gūstot skaidrāku priekšstatu par krūts vēža skrīninga pārbaudes norisi. Slimību profilakses un kontroles centrs atgādina, ka vēža savlaicīgas atklāšanas programma Latvijā tiek īstenota jau kopš 2009. gada. Tās ietvaros Latvijas iedzīvotāji izlases kārtībā, atkarībā no konkrētās slimības mērķa grupas regulāri saņem uzaicinājuma vēstules veikt valsts apmaksātas dzemdes kakla, krūts vēža un zarnu vēža pārbaudes. Diemžēl iedzīvotāju aktivitāte ir nepietiekama, un likumsakarīgi to atspoguļo arī skaudrie statistikas dati - savlaicīgi tiek diagnosticēts vidēji tikai katrs trešais audzējs. Tikmēr pārējiem vēzis tiek atklāts brīdī, kad ārstēšana vairs nevar sniegt pilnvērtīgu rezultātu. Informāciju sagatavojusi: Ilze Arāja, SPKC Komunikācijas nodaļas vadītāja